U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Pavla Vrchy, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu,** se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Ústí nad Orlicí** a **Krajským soudem v Hradci Králové**, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí pod sp. zn. 112 C 99/2011, ve věci žaloby o zaplacení 5000 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **EuroStar Brno spol. s r. o.**, se sídlem v Brně, Úpatní 524/64, IČ 60711370, zastoupené Mgr. Ing. Gabrielou Milotovou, advokátkou se sídlem Ostrava - Mariánské Hory, Daliborova 648/38 a žalovaného **V. M.**,

t a k t o :

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí pod sp. zn. 112 C 99/2011, o zaplacení 5000 Kč s příslušenstvím, **j e soud**.

II. Usnesení Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 15. 9. 2011, čj. 112 C 99/2011 - 20, a usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 1. 2012, čj. 19 Co 607/2011 – 38, **s e z r u š u j í .**

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným dne 17. 5. 2012 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, navrhl Český telekomunikační úřad tomuto senátu rozhodnutí sporu o pravomoc podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a Okresním soudem v Ústí nad Orlicí ve věci žaloby o zaplacení částky 5000 Kč s příslušenstvím.

Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalovaný (V. M.) učinil dne 22. 3. 2010 žalobkyni (EuroStar Brno spol. s r. o.) návrh na uzavření smlouvy o poskytnutí prémie podpisem Žádosti o proplacení prémie

v hodnotě 1800 Kč. Smlouva o poskytnutí prémie byla uzavřena dne 27. 5. 2010 akceptací ze strany žalobkyně spočívající ve vyplacení předmětné prémie na účet žalovaného. Prémii poskytla žalobkyně žalovanému svým vlastním jménem a na svůj vlastní účet. Poskytnutí prémie bylo smlouvou o poskytnutí prémie vázáno na Smlouvu o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací (dále jen „Účastnická smlouva“), kterou žalovaný uzavřel dne 11. 3. 2010 se společností Telefónica O2 Czech Republic, a. s., jejímž jménem jednala žalobkyně, na dobu 24 měsíců.

Součástí smlouvy o poskytnutí prémie byly Všeobecné obchodní podmínky společnosti EuroStar Brno spol. s r. o. pro poskytnutí prémie (dále jen „Všeobecné obchodní podmínky“). Podle článku 4. Všeobecných obchodních podmínek byl nárok na poskytnutí prémie vázán na dodržení sjednané délky trvání Účastnické smlouvy. Podle článku 5. Všeobecných obchodních podmínek se žalovaný zavázal zdržet se veškerého jednání či opomenutí, jehož následkem by bylo ukončení Účastnické smlouvy před dobou jejího trvání, tj. zejména se zavázal zdržet se veškerého jednání či opomenutí, které by znamenalo porušení Účastnické smlouvy, ale i jiného jednání či opomenutí, které sice není porušením Účastnické smlouvy, ale jehož důsledkem bude ukončení Účastnické smlouvy před sjednanou dobou trvání. Článek 6. Všeobecných obchodních podmínek stanovil, že poruší-li žalovaný svou povinnost uvedenou v článku 5., je povinen zaplatit žalobkyni smluvní pokutu ve výši 5000 Kč. Smluvní pokuta je splatná dnem následujícím po dni, kdy žalobkyně obdrží od operátora oznámení o zániku Účastnické smlouvy. Za oznámení o zániku Účastnické smlouvy ze strany operátora se považuje zejména uvedení telefonního čísla žalovaného v soupisu deaktivovaných čísel, které žalobkyně od operátora obdrží v rámci vyúčtování provize.

Dne 10. 2. 2011 bylo žalobkyni oznámeno, že došlo k zániku Účastnické smlouvy žalovaného pro protiprávní jednání či opomenutí žalované. O tom podle žalobkyně svědčí potvrzení společnosti Josef KVAPIL a. s., která je přímým smluvním partnerem společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a. s. V souladu s článkem 6. Všeobecných obchodních podmínek nastala splatnost smluvní pokuty dne 28. 8. 2010, což ovšem žalovaný nereflektoval. Žalobkyně zaslala žalovanému dne 11. 3. 2011 upomínku před podáním žaloby, v níž jej vyzvala k zaplacení dlužné smluvní pokuty, úroků z dlužné částky a nákladů. Vzhledem k tomu, že žalovaný ani poté dobrovolně částku neuhradil, podala žalobkyně dne 2. 6. 2011 žalobu k Okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí, v níž se domáhala, aby soud uložil žalovanému povinnost zaplatit částku 5000 Kč s příslušenstvím včetně nákladů řízení.

Okresní soud v Ústí nad Orlicí usnesením ze dne 15. 9. 2011, čj. 112 C 99/2011 - 20, rozhodl o zastavení řízení (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok II.); současně rozhodl o nákladech řízení (výrok III.). V odůvodnění konstatoval, že k projednání a rozhodnutí věci není dána pravomoc soudu, neboť jde o spor vyplývající ze smlouvy mezi provozovatelem veřejné telekomunikační sítě a účastníkem o poskytování telekomunikačních služeb, k jehož rozhodnutí je povolán Český telekomunikační úřad podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). Proti tomuto usnesení podala žalobkyně odvolání, kterému však krajský soud v Hradci Králové nevyhověl a usnesením ze dne 19. 1. 2012, čj.

19 Co 607/2011 - 38, usnesení okresního soudu potvrdil. V odůvodnění poukázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 9. 9. 2008, čj. Konf 27/2008 - 7, publikované pod č. 1738/2009 Sb. NSS, podle nějž o smluvní pokutě za porušení či nesplnění povinností vyplývajících ze smlouvy uzavřené mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popř. uživatelem, rozhoduje ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporu o porušení povinnosti samotné. V projednávané věci byla dle názoru krajského soudu dohodnuta smluvní pokuta pro případ, že účastník poruší povinnosti vyplývající z účastnické smlouvy, a proto je k rozhodnutí o smluvní pokutě příslušný Český telekomunikační úřad, nikoliv soud.

Český telekomunikační úřad (navrhovatel) následně podal zvláštnímu senátu návrh k rozhodnutí negativního kompetenčního sporu. Uvedl, že pro naplnění pravomoci Českého telekomunikačního úřadu rozhodovat spor musí být kumulativně naplněny dvě podmínky: jedná se o spor mezi osobou vykonávající telekomunikační činnost na straně jedné a účastníkem, resp. uživatelem na straně druhé, případně jiných osob, došlo-li k jejich účastenství na základě změny závazku v osobě věřitele či dlužníka (osobní vymezení sporu), a spor se týká povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě (věcné vymezení). Podle navrhovatele žalobkyně nesplňuje osobní předpoklad, neboť není osobou poskytující veřejně dostupné služby elektronických komunikací, nýbrž ve vztahu ke společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a. s., je pouze prodejcem. Charakter poskytovatele služeb elektronických komunikací nedává žalobkyni ani smlouva o poskytnutí prémie, ani Účastnická smlouva. Stejně tak žalovaný ve vztahu k žalobkyni nesplňuje charakteristiku účastníka ani uživatele služby elektronických komunikací. Též je zjevné, že žalobkyně ani žalovaný nejsou osobami, na něž by byla postoupena pohledávka zákonem vymezených osob (poskytovatele služby či účastníka, eventuálně uživatele služby). Dále nebyl naplněn ani věcný předpoklad pro rozhodnutí sporu, neboť podstatou sporu je porušení povinnosti stanovené Všeobecnými podmínkami žalobkyně a smlouvou o poskytnutí prémie, jejímž předmětem je poskytnutí finanční prémie, a nikoliv povinnosti stanovení zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě. Podle navrhovatele je proto orgánem kompetentním k rozhodování o předmětné smluvní pokutě soud.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecnými soudy se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Stranami takového sporu jsou podle § 1 odst. 1 citovaného zákona a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Kladným (pozitivním) kompetenčním sporem je podle § 1 odst. 2 citovaného zákona spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; záporným (negativním) sporem je podle téhož ustanovení spor, ve kterém jeho

strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Okresní soud Ústí nad Orlicí a Krajský soud v Hradci Králové v předcházejícím soudním řízení popřely svou pravomoc věc rozhodnout a rovněž navrhovatel popírá svou pravomoc ve věci rozhodnout poté, co mu byla věc postoupena; zvláštní senát konstatuje, že se v posuzované věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem č. 131/2002 Sb.

Z formulace Všeobecných obchodních podmínek jednoznačně plyne, že žalobkyní žádaná částka je sankcí peněžité povahy za nesplnění smluvní povinnosti, jejíž výše je v daném případě předem dohodnuta konkrétní sumou. Jedná se tedy o smluvní pokutu. Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je nutné především vycházet z charakteru povinnosti, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem příčiny a následku, které nelze posuzovat odděleně; existence porušení povinnosti je přitom určující pro existenci nároku na smluvní pokutu, nikoliv obráceně. O smluvní pokutě tedy bude rozhodovat ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, za něž je smluvní pokuta vymáhána (usnesení zvláštního senátu ze dne 9. 9. 2008, čj. Konf 27/2008 - 7, publikované pod č. 1738/2009 Sb. NSS). Zvláštní senát z tohoto úhlu posoudil pravomoc navrhovatele k rozhodování předloženého případu.

Navrhovatel (též „*Úřad*“) je zřízen podle § 3 zákona o elektronických komunikacích jako ústřední správní úřad pro výkon státní správy ve věcech stanovených tímto zákonem, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Ustanovení § 108 odst. 1 písm. g) zákona o elektronických komunikacích zakládá pravomoc Úřadu rozhodovat ve sporech tam, kde tak stanoví tento zákon; pravidla pro rozhodování účastnických sporů obsahuje zákon v § 129 odst. 1: „*Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku.*“.

Jak správně uvedl navrhovatel, podle ustáleného výkladu zvláštního senátu (srov. např. usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 - 12, publikované pod č. 1994/2010 Sb. NSS) je třeba současného naplnění dvou podmínek k tomu, aby byla dle výše citovaných pravidel první věty § 129 odst. 1 založena pravomoc navrhovatele rozhodnout účastnický spor.

První podmínkou je osobní předpoklad spočívající jednak na straně osoby, která musí vykonávat komunikační činnost, jíž se podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích rozumí „*a) zajišťování sítí elektronických komunikací, b)*

poskytování služeb elektronických komunikací, c) provozování přístrojů dle § 73 citovaného zákona". Osoba účastníka musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. a) zákona o elektronických komunikacích („*účastníkem se rozumí každý, kdo uzavřel s podnikatelem poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací smlouvu na poskytování těchto služeb*"), popřípadě osoba uživatele musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. b) zákona o elektronických komunikacích („*uživatelem se rozumí každý, kdo využívá nebo žádá veřejně dostupnou službu elektronických komunikací*"); veřejně dostupnou službou elektronických komunikací se dle § 2 písm. o) cit. zákona rozumí „*služba elektronických komunikací, z jejíhož využívání není nikdo předem vyloučen*". Podle druhé věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích je pravomoc navrhovatele rozhodnout spor založena rovněž v případech, ve kterých sice budou účastníky osoby odlišné od osob uvedených ve větě první téhož ustanovení, k jejich účastenství však dojde na základě změny závazku v osobě věřitele či dlužníka; to vše za předpokladu, že spor mezi původními účastníky sporu byl oprávněn rozhodnout navrhovatel.

Druhou nezbytnou podmínkou je věcný předpoklad, jenž vychází z ustanovení „*pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě*".

Pokud jde o první, osobní, předpoklad, z výpisů vycházejících z databáze navrhovatele a z obchodního rejstříku je zřejmé, že žalobkyně není osobou vykonávající komunikační činnost. Takový charakter nepropůjčuje žalobkyni ani smlouva o poskytnutí prémie, na jejímž základě žalovaný obdržel částku 1800 Kč (jejím předmětem tedy nebyla žádná z činností uvedených v § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích), ani Účastnická smlouva, neboť v tomto případě jednala žalobkyně jako přímý zástupce společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a. s., a z tohoto ujednání jí tudíž vůči žalovanému žádná práva a povinnosti nevznikly (srov. § 22 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník). Rovněž osoba žalovaného nenaplňuje ve vztahu k žalobkyni charakteristiku účastníka ani uživatele podle § 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikacích. O žalovaném by bylo lze hovořit jako o účastníku jen ve vztahu ke společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a. s., s níž uzavřela Účastnickou smlouvu, jejímž předmětem bylo poskytování služeb elektronických komunikací sítí O2. Žalobkyně ani žalovaný nejsou ani osobami, na něž by byla postoupena pohledávka osob splňujících charakteristiku osoby vykonávající telekomunikační činnost, resp. účastníka či uživatele. Již první předpoklad pravomoci navrhovatele není splněn.

Ani u druhého – věcného – předpokladu se zvláštní senát nedomnívá, že by došlo k jeho naplnění. Ačkoliv rozhodující orgán bude muset v daném případě jako předběžnou otázku posoudit, zda se žalovaný dopustil jednání či opomenutí, které vedlo k ukončení Účastnické smlouvy, podstatou sporu je porušení povinnosti stanovené Všeobecnými obchodními podmínkami a smlouvou o poskytnutí prémie, nikoliv povinnosti stanovené smlouvou o poskytování služeb elektronických komunikací (Účastnickou smlouvou). Předmětem smlouvy o poskytnutí prémie přitom je poskytnutí peněžní částky, nikoliv činnosti specifikované v § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích. Porušenou povinností, jež je sankcionována smluvní pokutou, tudíž není povinnost stanovená zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě.

Lze tak uzavřít, že v posuzovaném případě není dán osobní ani věcný předpoklad pravomoci Českého telekomunikačního úřadu spor rozhodnout; pravomoci soudů se tedy tato věc nevymyká, neboť podle § 7 odst. 1 o. s. ř. soudy rozhodují *„spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.“*

Zvláštní senát z uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc soudu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., výrok I.). Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení okresního soudu a krajského soudu, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté (výrok II.).

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Okresní soud v Ústí nad Orlicí pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. září 2012

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu